SustainaBlue
HEIs stands for Higher Education Institutions

Sumber Kehidupan dan Sektor Pelancongan Komuniti Pesisir

Modul 3: Pelancongan Pesisir dan Marin

Tempoh: 1 Jam

Dibiayai oleh Kesatuan Eropah. Pandangan dan pendapat yang dinyatakan adalah semata-mata pandangan penulis serta tidak berkaitan dengan pendirian rasmi Kesatuan Eropah atau EACEA. Kesatuan Eropah mahupun EACEA tidak boleh dipertanggungjawabkan terhadap kandungan tersebut.

Projek: 101129136 — SustainaBlue — ERASMUS-EDU-2023-CBHE

Co-funded by the European Union

SustainaBlue
HEIs stands for Higher Education Institutions

RAKAN KERJASAMA PROJEK

Malaysia

Universiti Malaysia Terengganu UMT

Universiti Sains Malaysia

APEX

Persatuan Kemajuan Akuakultur Malaysia
Malaysia Aquaculture Development Association

Indonesia

Universitas Indonesia
Veritas, Probitas, Iustitia

ITS Institut Teknologi Sepuluh Nopember

Greece

Πανεπιστήμιο Αιγαίου
University of the Aegean

symplexis

AEGEAN rebreath

Cyprus

University of Cyprus Oceanography Centre

Center for Social Innovation
www.csicy.com

Co-funded by the European Union

Dibiayai oleh Kesatuan Eropah. Pandangan dan pendapat yang dinyatakan adalah semata-mata pandangan penulis serta tidak berkaitan dengan pendirian rasmi Kesatuan Eropah atau EACEA. Kesatuan Eropah mahupun EACEA tidak boleh dipertanggungjawabkan terhadap kandungan tersebut.

Projek: 101129136 — SustainaBlue — ERASMUS-EDU-2023-CBHE

SustainaBlue
HEIs stands for Higher Education Institutions

Isi Kandungan

1 Hubungan antara Pelancongan dan Sumber Kehidupan

2 Pemerkasaan dan Penglibatan

3 Cabaran dan Ketidaksamaan Pendapatan

4 Ringkasan

Co-funded by
the European Union

SustainaBlue
HEIs stands for Higher Education Institutions

Pengenalan kepada Komuniti Pesisir, Sumber Kehidupan dan Pelancongan

Sektor pelancongan telah diiktiraf secara meluas sebagai kaedah yang berpotensi dalam usaha memperkukuh sektor ekonomi di kawasan luar bandar. Faktor kekayaan dan kepelbagaian kawasan pesisir menjadikannya tumpuan pelancong yang mewujudkan peluang pekerjaan dan pembangunan dikalangan komuniti. Sebaliknya, kebergantungan secara berlebihan kepada pelancong untuk meningkatkan kesejahteraan ekonomi telah menimbulkan kesukaran dan cabaran dalam pengurusan, seperti mendedahkan komuniti kepada risiko akibat perubahan musim, ketidakstabilan pasaran, dan ancaman terhadap alam sekitar.

Memahami hubungan antara pelancongan dan sumber kehidupan komuniti adalah penting bagi memastikan sektor pelancongan menyumbang kepada pembangunan yang lestari dan pengurangan kadar kemiskinan.

Sumber : UNWTO (2013)

Co-funded by
the European Union

SustainaBlue
HEIs stands for Higher Education Institutions

Hubungan antara Pelancongan dan Sumber Kehidupan

- Ekopelancongan merupakan definisi yang paling sesuai untuk menerangkan hubungan antara pelancongan dan sumber kehidupan komuniti.

➡ Sebuah projek bertujuan menjana manfaat bagi komuniti tempatan dan memiliki kawalan menyeluruh terhadap sumber semula jadi serta aktiviti yang dijalankan, bagi memastikan aset tersebut menyumbang kepada kesejahteraan dan pembangunan komuniti

➡ Aset pelancongan memperkukuh kehidupan komuniti setempat.

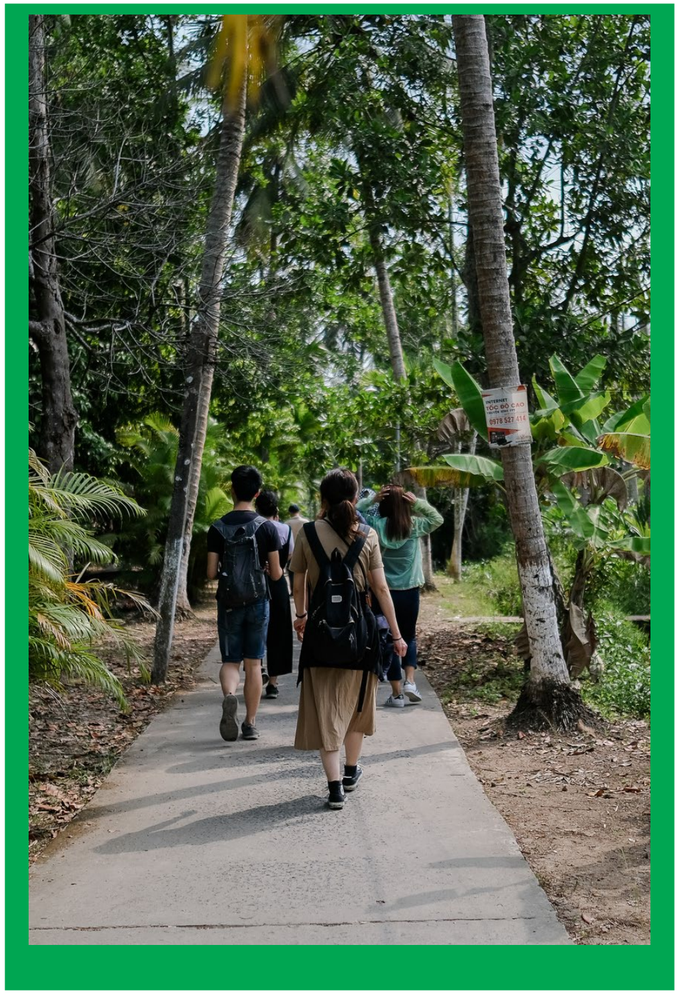

- peluang pekerjaan
- institusi pendidikan
- kekayaan alam sekitar

Sumber: Scheyvens (1999)

Co-funded by the European Union

Hubungan antara Pelancongan dan Sumber Kehidupan

- Sektor pelancongan telah mendedahkan pelbagai aktiviti ekonomi yang baharu.

➡ Amalan komuniti tempatan boleh diperkenalkan dan disesuaikan untuk menjana pendapatan.

- Aktiviti menonton ikan paus
- Caj masuk ke kawasan khas alam semula jadi.
- Penghasilan produk kraf
- Persembahan kebudayaan

➡ Perkembangan sektor pelancongan boleh membuka jurang yang besar dalam kalangan komuniti, walaupun dalam konteks ekopelancongan

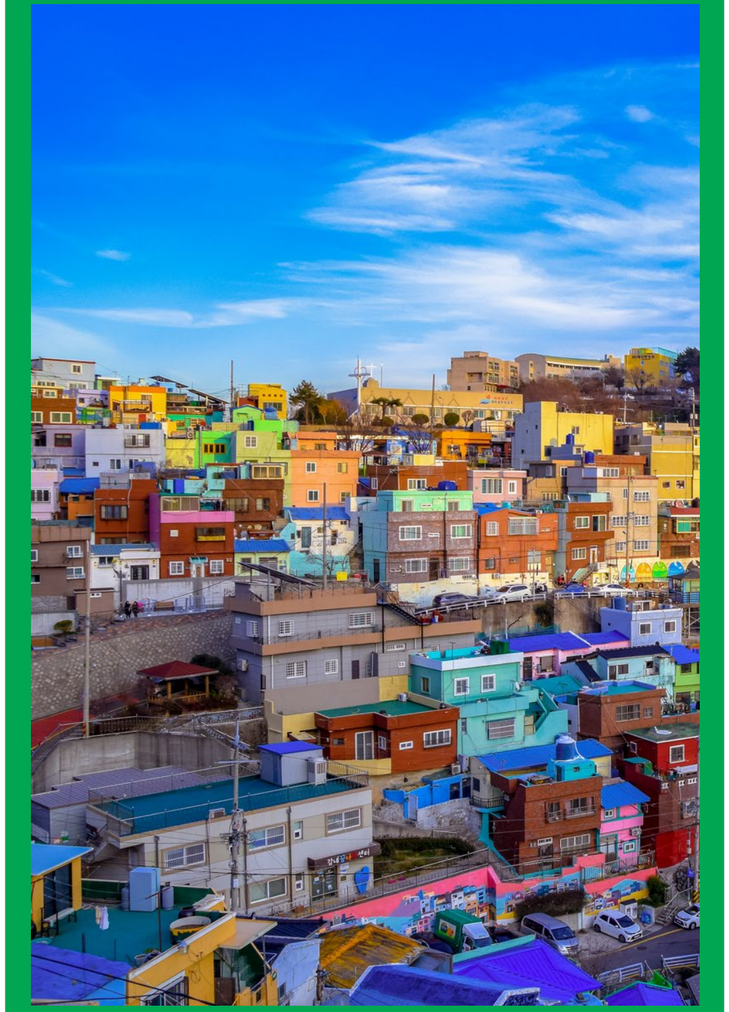

Co-funded by the European Union

Hubungan antara Pelancongan dan Sumber Kehidupan

Risiko:

- Permintaan bekalan yang tidak dapat dipenuhi oleh komuniti tempatan merupakan aspek kelemahan komuniti, yang boleh membawa kepada ketidakstabilan pendapatan, perubahan budaya, dan kebergantungan berlebihan.

- Perkembangan industri pelancongan telah menimbulkan permintaaan baru bagi sumber atau perkhidmatan yang tidak melibatkan komuniti tempatan. Hal ini, menyebabkan manfaat dari industri pelancongan tidak diterima akibat kekurangan penglibatan.

Permintaan terhadap tenaga kerja mahir

Permintaan kepada agensi luar untuk menyediakan perkhidmatan

Co-funded by the European Union

SustainaBlue
HEIs stands for Higher Education Institutions

Pemerkasaan dan Penglibatan

- Ciri-ciri industri pelancongan membawa peluang serta memperkukuh ekonomi di kawasan luar bandar.

- Pemerkasaan komuniti tempatan adalah amat penting bagi memastikan komuniti dapat mengambil bahagian, tidak didominasi oleh sektor swasta dan ditinggalkan, terus menguasai kawasan mereka, dan memperoleh manfaat

➡ Ciri-ciri industri pelancongan:

- Kadar halangan kemasukan yang rendah
- Menggunakan tenaga kerja secara intensif
- Sektor di mana negara membangun mempunyai kelebihan daya saing

Co-funded by the European Union

SustainaBlue
HEIs stands for Higher Education Institutions

Pemerkasaan dan Penglibatan

- Komuniti mestilah mengikuti perkembangan dan persaingan industri bagi memastikan penglibatan komuniti serta memastikan perusahaan tempatan ini memperoleh manfaat.

- Aktiviti dan perusahaan yang dimiliki atau diketuai oleh komuniti tempatan dapat menjana manfaat secara langsung yang lebih besar kepada komuniti berbanding perusahaan luar.

Projek pelancongan yang diketuai komuniti

Penguasaan tempatan terhadap perkhidmatan dan perniagaan

Latihan dan pembangunan kapasiti dalam bidang hospitaliti dan panduan ekopelancongan.

Co-funded by the European Union

SustainaBlue
HEIs stands for Higher Education Institutions

Co-funded by the European Union

Cabaran dan Ketidaksamaan Pendapatan

- Pendapatan daripada aktiviti pelancongan tidak diagihkan secara sama rata dalam setiap sektor, sebahagian besar diperoleh oleh pelabur luar dan syarikat multinasional.
  - ➡ Kelebihan dalam aspek kewangan, bekalan, maklumat, dan tenaga kerja mahir telah membolehkan sektor luar mudah menguasai perusahaan tempatan.

- Adat dan budaya tempatan juga terjejas dengan ketara akibat kepelbagaian budaya global.
  - ➡ Amalan tempatan mungkin tidak menarik minat pelancong kerana sesetengah tradisi dianggap sebagai budaya yang sudah ketinggalan zaman.

- Campur tangan kerajaan diperlukan melalui peraturan atau polisi yang dikenakan ke atas pelabur luar untuk mewujudkan peluang bagi perusahaan tempatan serta bantuan dalam aspek bekalan bagi pembangunan sektor tempatan.

Source: Scheyvens (1999)

Aktiviti: Analisis SWOT Pelancongan Komuniti

SustainaBlue
HEIs stands for Higher Education Institutions

- Pilih sebuah kampung pesisir yang terlibat dalam aktiviti pelancongan.
- Kenal pasti Kekuatan, Kelemahan, Peluang, dan Ancaman (SWOT).
- Analisis maklumat dan bentuk satu kaedah untuk meningkatkan manfaat serta mengurangkan risiko kepada komuniti.

Contoh: Kampung Bedono, Sayung (Indonesia)

- Kekuatan: Generasi baru penduduk menyokong penggunaan inovatif, tarikan pelancong (bakau), pemimpin yang berwawasan, dan hasil laut yang melimpah.
- Kelemahan: Perahu kecil/bergerak perlahan, kekurangan infrastruktur pelancongan, akses terhad (pengangkutan, internet, papan tanda), kualiti ekonomi rendah, dan sistem pendidikan tidak mencukupi.
- Peluang: Potensi pembangunan pelancongan, sokongan kewangan daripada pihak berkepentingan, minat pelancongan sedia ada, dan penggunaan alat teknologi untuk menyelesaikan masalah.
- Ancaman: Kemerosotan keadaan alam sekitar dan sokongan yang lemah terhadap perusahaan kampung.

Sumber: Rezagama et al. (2021)

Co-funded by
the European Union

Ringkasan

SustainaBlue
HEIs stands for Higher Education Institutions

- Industri pelancongan mesti menjadi komponen penting dalam meningkatkan kesejahteraan, peluang, dan pemeliharaan budaya

- Ia memerlukan perancangan yang teliti untuk mengekalkan manfaat jangka panjang kepada komuniti. Tanpa perancangan yang betul, penguasaan perusahaan tempatan oleh pihak luar dan keuntungan ekonomi tidak diagihkan kepada komuniti tempatan.

- Penglibatan komuniti dalam industri pelancongan telah memastikan kawalan terhadap keselamatan alam sekitar apabila aktiviti pelancongan diketuai dan diuruskan oleh komuniti itu sendiri.

Co-funded by
the European Union

Sumber Rujukan

- Scheyvens, R. (1999). Ecotourism and the empowerment of local communities. Tourism Management, 20(2), 245-249. (Discusses how tourism can empower or marginalize local people)

- UNWTO. (2013). *Sustainable Tourism for Development Guidebook*. Madrid: United Nations World Tourism Organization. (Covers approaches to link tourism with community development)

- Rezagama, A., Setyati, W. A., Agustini, T. W., Sunaryo, et al. (2021). Approaching SWOT Analysis to Develop Strategies of Marine-Ecotourism in Bedono Village, Sayung, Demak. IOP Conference Series: Earth and Environmental Science, 750(1), 012059. https://doi.org/10.1088/1755-1315/750/1/012059

Co-funded by the European Union

SustainaBlue
HEIs stands for Higher Education Institutions

TERIMA KASIH

ASSOC. PROF. DR MAHADI MOHAMMAD

+6012-472 2912

mahadi@usm.my

Dibiayai oleh Kesatuan Eropah. Pandangan dan pendapat yang dinyatakan adalah semata-mata pandangan penulis serta tidak berkaitan dengan pendirian rasmi Kesatuan Eropah atau EACEA. Kesatuan Eropah mahupun EACEA tidak boleh dipertanggungjawabkan terhadap kandungan tersebut.

Projek: 101129136 — SustainaBlue — ERASMUS-EDU-2023-CBHE

Co-funded by the European Union